

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Ποινική Έφεση Αρ. 25/2021)

8 Μαρτίου, 2022

[Π. ΠΑΝΑΓΗ, Πρόεδρος]

[Τ. Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Εφεσείουσα

v.

ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΑΖΑΡΗ,

Εφεσίβλητου

Ν. Κέκκος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την Εφεσείουσα.
Γ. Πολυχρόνης, για τον Εφεσίβλητο.

Π. ΠΑΝΑΓΗ, Π.: Η ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα
δοθεί από τον Ι. Ιωαννίδη, Δ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Δ.: Ο Εφεσίβλητος, ηλικίας 24 περίπου ετών κατά τη διάπραξη των αδικημάτων, στις 13.9.2020 στο Λιοπέτρι, της Επαρχίας Αμμοχώστου, με σκοπό την πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης στην Κυριακή Χρίστου (θύμα) από το Λιοπέτρι, την πυροβόλησε, καθ' ον χρόνο αυτή βρισκόταν σε βεράντα της οικίας της, δύο φορές, με κυνηγετικό όπλο, από απόσταση 6-7 μέτρων, προκαλώντας της πολλαπλά τραύματα από τα σκάγια των φυσιγγίων. Το έμφορτο κυνηγετικό όπλο το είχε μεταφέρει, μη αποσυναρμολογημένο, εντός του αυτοκινήτου του με αριθμούς εγγραφής VW327, με το οποίο μετέβη απρόσκλητα στην αυλή της οικίας του θύματος κατά την πιο πάνω ημερομηνία.

Συνεπεία της πιο πάνω εγκληματικής του συμπεριφοράς, αντιμετώπισε ενώπιον του Κακουργιοδικείου Λάρνακας-Αμμοχώστου, την Ποινική Υπόθεση υπ. αρ. 4169/20, στην οποία συμπεριλήφθηκαν τρεις κατηγορίες, τις οποίες και παραδέχθηκε. Η πιο σοβαρή ήταν η κατηγορία που αφορούσε σε πράξη που στόχευε να προκαλέσει βαριά σωματική βλάβη, κατά παράβαση του **άρθρου 228(α) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154**. Το Κακουργιοδικείο επέβαλε στον Εφεσίβλητο ποινή φυλάκισης 2 ½ ετών στην εν

λόγω κατηγορία, ενώ στις υπόλοιπες δεν επέβαλε ποινή, αφού βρήκε ότι τα γεγονότα των υπόλοιπων κατηγοριών εμπεριέχονταν στη σοβαρότερη κατηγορία.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, με την υπό εκδίκαση έφεση, προσβάλλει ως έκδηλα ανεπαρκή την επιβληθείσα στον Εφεσίβλητο ποινή φυλάκισης των 2 ½ ετών. Στην αιτιολογία του λόγου έφεσης καταγράφεται, ανάμεσα σε άλλα, ότι η επιβληθείσα ποινή «... είναι έκδηλα ανεπαρκής, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας του αδικήματος, τις περιστάσεις της υπόθεσης, την παρατηρούμενη έξαρση στην τέλεση τέτοιων αδικημάτων και της συνακόλουθης ανάγκης για επιβολή αποτρεπτικών ποινών». Να αναφέρουμε ότι υπήρχε και λόγος έφεσης ότι κακώς η ποινή μειώθηκε κατά το χρονικό διάστημα που ο Εφεσίβλητος τελούσε υπό περιορισμό στην οικία του (ηλεκτρονική επιτήρηση) σύμφωνα με προηγούμενη απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου. Ο λόγος όμως αυτός απεσύρθη στο στάδιο της ακρόασης, και έτσι δεν θα μας απασχολήσει. Να σημειώσουμε απλώς πως στην **Ποινική Έφεση αρ. 43/21, Αστυνομία ν. Βούρκα, απόφαση ημερ. 17.6.2021**, αποφασίστηκε ότι το συγκεκριμένο μέτρο αφορά σε πρόσωπα που εκτίουν ποινή φυλάκισης και όχι σε υποδίκους.

Για τις εξαιρετικά σοβαρές περιστάσεις διάπραξης του αδικήματος, θα παραθέσουμε τα αδιαμφισβήτητα, ενώπιον του Κακουργιοδικείου, γεγονότα, τα οποία ομιλούν αφ' εαυτών:

«..... Στις 13.09.2020, ημερομηνία διάπραξης του αδικήματος, ο κατηγορούμενος έστειλε μήνυμα στο θύμα ώρα 6:48μμ ρωτώντας την τι κάνει. Το θύμα δεν απάντησε στο μήνυμα αυτό.

Στην συνέχεια ο κατηγορούμενος τηλεφώνησε σε αυτή λέγοντας της ότι αυτή δεν βρίσκει χρόνο για αυτόν. Το θύμα του απάντησε ότι είναι άρρωστη οπότε και ο κατηγορούμενος άρχισε να φωνάζει ότι δεν του δίνει σημασία και ότι τον αγνοεί. Το θύμα τότε του έκλεισε το τηλέφωνο.

Στη συνέχεια επακολούθησαν ακόμα δύο τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μεταξύ τους με παρόμοιο περιεχόμενο και παρόμοια κατάληξη δηλαδή το θύμα έκλεισε το τηλέφωνο της. Καθ' όλη τη διάρκεια των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων το θύμα ήταν στο σπίτι της στο Λιοπέτρι.

Μετά πάροδο περίπου δύο λεπτών από την τελευταία τηλεφωνική επικοινωνία που έγινε η ώρα 20:15, η παραπονούμενη εξήλθε από την κουζίνα του σπιτιού της προς τη βεράντα για να πετάξει μια σακούλα με σκουπίδια.

Μόλις άφησε τα σκουπίδια και ενώ ήταν ακόμα στην βεράντα της κουζίνας του σπιτιού της, μπήκε στην αυλή της με το αυτοκίνητό του ο κατηγορούμενος, ένα διπλοκάμπινο, μάρκας CHERVOLET, χρώματος γκρίζου, με αριθμούς εγγραφής ΧΧΧΧΧ27. Ο κατηγορούμενος στάθμευσε το αυτοκίνητό του στην αυλή της οικίας του θύματος, κατέβηκε και πήγε προς το μέρος της. Στάθηκε απέναντί της, κάτω από την βεράντα ενώ το θύμα στεκόταν πάνω στην βεράντα. Άρχισε να φωνάζει στο θύμα και να ζητά εξηγήσεις γιατί του έκλεισε το τηλέφωνο. Το θύμα του είπε ότι στο σπίτι της βρίσκονταν δύο μωρά και του είπε να φύγει και να μην την ενοχλεί. Κατά τον ίδιο χρόνο, ήχησε η καμπάνα της εκκλησίας, ο κατηγορούμενος έβαλε τον σταυρό του και είπε στο θύμα **"Τώρα να δεις"**. Κατευθύνθηκε προς το αυτοκίνητό του, άνοιξε την πίσω πόρτα πίσω από τον οδηγό και πήρε στα χέρια του ένα συναρμολογημένο κυνηγετικό όπλο - έμφορτο και το έστρεψε προς το θύμα. Το θύμα μόλις τον είδε γύρισε και προσπάθησε να μπει στην κουζίνα του σπιτιού της, αλλά πριν καν προλάβει να μπει δέχθηκε δύο συνεχόμενους πυροβολισμούς και ένωσε πόνο και κάψιμο στην πλάτη της. Το θύμα μπήκε στην κουζίνα και κάθισε στον καναπέ της κουζίνας και την ίδια ώρα άκουσε το αυτοκίνητο του κατηγορούμενου να φεύγει από την αυλή της.

.....»

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του Εφεσίβλητου με την εμπειριστατωμένη αγόρευση του δέχθηκε πως η επιβληθείσα ποινή είναι όντως επιεικής. Ήταν όμως η θέση του πως δεν είναι έκδηλα ανεπαρκής για να δικαιολογείται η παρέμβαση του Εφετείου. Μας παρέπεμψε σε πάρα πολλές προηγούμενες αποφάσεις, τόσο του Εφετείου όσο και των Πρωτόδικων Δικαστηρίων, σε μια προσπάθεια να μας πείσει ότι η επιβληθείσα ποινή δεν είναι έκδηλα ανεπαρκής. Να επαναλάβουμε, αυτό που έχει λεχθεί, ουκ ολίγες φορές, ότι οι προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις παρέχουν απλώς μια ένδειξη σε σχέση με την επιβληθησομένη ποινή, και τούτο γιατί τα γεγονότα των υποθέσεων δεν ταυτίζονται απόλυτα. Η κάθε υπόθεση εξετάζεται στο πλαίσιο των δικών της γεγονότων και ιδιαιτεροτήτων (*Χαραλάμπους v. Δημοκρατίας (2000) 2 ΑΑΔ, 1, Μιχαήλ v. Δημοκρατίας (2003) 2 ΑΑΔ, 123, Σάμπη v. Δημοκρατίας (2012) 2 ΑΑΔ, 100 και Bezanidis κ.α. v. Δημοκρατίας (2013) 2 ΑΑΔ, 785*).

Δεν χωρεί αμφιβολία πως ο Εφεσίβλητος, χρησιμοποιώντας τη δύναμη του έμφορτου όπλου που κατείχε, ενήργησε άνανδρα, εκδικητικά και χωρίς δισταγμό, και τούτο γιατί δεν μπορούσε να δεχθεί την επιθυμία μιας γυναίκας, του θύματος, να μην έχει πλέον ερωτική σχέση μαζί του. Επρόκειτο για ωμή και απρόκλητη χρήση

βίας εναντίον συνανθρώπου του (**Γενικός Εισαγγελέας ν. Τόγκαλλου (2001) 2 ΑΑΔ, 95**). Είναι αυτονόητο, ότι η γυναίκα έχει το δικαίωμα να επιλέγει τους ερωτικούς της συντρόφους και το δικαίωμα να τερματίζει τη σχέση της με αυτούς, κάτι που δεν σεβάστηκε ο Εφεσίβλητος. Το στοιχείο αυτό προσθέτει ακόμη περισσότερη απαξία στην παράνομη δράση του, και καθιστά ακόμη πιο επιβεβλημένη την ανάγκη για επιβολή αυστηρής ποινής.

Πέραν τούτου, το σοβαρό έγκλημα διαπράχθηκε ενόσω το θύμα βρισκόταν στην ίδια του την κατοικία, το καταφύγιο και το άσυλο κάθε ανθρώπου. Ενώ το θύμα στις 13.9.2020 ζήτησε από τον Εφεσίβλητο να μην την ενοχλεί και να αποχωρήσει ειρηνικά από την αυλή της οικίας της, στην οποία αυτός είχε εισέλθει απρόσκλητα, λέγοντας του μάλιστα ότι εντός αυτής βρίσκονταν και τα δύο ανήλικα τέκνα της, ο τελευταίος, ο οποίος ήταν αποφασισμένος για όλα, κατευθύνθηκε προς το αυτοκίνητο του, πήρε από αυτό το συναρμολογημένο και έμφορτο κυνηγετικό όπλο, και το έστρεψε προς το θύμα, με εμφανή την πρόθεση του να το πυροβολήσει. Μάλιστα στο άκουσμα της καμπάνας της εκκλησίας του χωριού, έβαλε το σταυρό του και απευθυνόμενος προς το θύμα, του είπε «Τώρα να δεις». Το θύμα μόλις είδε τον Εφεσίβλητο να στρέφει το όπλο προς το πρόσωπο του και αντιλαμβανόμενο τι επρόκειτο να

συμβεί, επεδίωξε να εισέλθει στην κουζίνα της οικίας της για να αποφύγει τους πυροβολισμούς. Δυστυχώς, δεν τα κατάφερε, αφού πριν προλάβει να εισέλθει, δέχθηκε δύο συνεχείς πυροβολισμούς από το κυνηγετικό όπλο του Εφεσίβλητου. Τα σκάγια από τα φυσίγγια έπληξαν το θύμα κυρίως στην πλάτη, και τούτο λόγω της κίνησης του θύματος να αποφύγει το κακό που αντιλήφθηκε ότι θα την έβρισκε. Είναι δε από ευτυχείς συγκυρίες που αποφεύχθηκαν τα χειρότερα. Ο Εφεσίβλητος αμέσως μετά τη διάπραξη του εγκλήματος, εγκατέλειψε τη σκηνή, οδηγώντας το αυτοκίνητο του με μεγάλη ταχύτητα, αδιαφορώντας πλήρως για τις συνέπειες των παράνομων πράξεων του. Μετέβη σε περιβόλι με ελαιόδεντρα, και αφού έκρυσε το αυτοκίνητο του εντός αυτού, επέστρεψε στην οικία του με τα πόδια. Στη συνέχεια βεβαίως συνεργάστηκε με την Αστυνομία και παραδέχθηκε το αδίκημα ενώπιον του Κακουργιοδικείου.

Για το αδίκημα που ο Εφεσίβλητος διέπραξε, **άρθρο 228(α) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154**, ο Νόμος προβλέπει ποινή φυλάκισης δια βίου. Η πρόθεση του Νομοθέτη, όπως αυτή αποκαλύπτεται μέσα από την προβλεπόμενη από το Νόμο ανώτατη ποινή, είναι ένα σημαντικό στοιχείο που τα Δικαστήρια οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη κατά την επιμέτρηση της ποινής (**Souilmi v. Αστυνομίας**

(1992) 2 ΑΑΔ, 248). Να σημειώσουμε εδώ πως το αδίκημα το οποίο προβλέπεται από το **άρθρο 228(α)** δεν υστερεί από απόψεως σοβαρότητας από το αδίκημα της απόπειρας φόνου (**άρθρο 214 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154**). Και για τα δύο αδικήματα, ο Νόμος προβλέπει ποινή φυλάκισης δια βίου. Τα δύο εξίσου σοβαρά αδικήματα, διαφέρουν στα συστατικά τους στοιχεία και κυρίως στη πρόθεση. Για το μεν αδίκημα της απόπειρας φόνου απαιτείται ειδική πρόθεση θανάτωσης ενώ για το αδίκημα του **άρθρου 228(α)** ειδική πρόθεση πρόκλησης βαριάς σωματικής βλάβης (*Παρούτη ν. Δημοκρατίας (2009) 2 ΑΑΔ, 446* και *Σέργιος Σεργίου ν. Δημοκρατίας, Ποινική Έφεση αρ. 172/15, απόφαση ημερ. 13.3.2018*).

Με κάθε σεβασμό, δεν συμφωνούμε με τη θέση του ευπαίδευτου συνηγόρου του Εφεσίβλητου, ότι οι ποινές που επιβάλλονται για το αδίκημα του **άρθρου 228(α) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154**, κυμαίνονται από 2-4 χρόνια φυλάκισης. Ούτε μπορεί εκ προοιμίου να λεχθεί ότι υπάρχει τέτοιο άκαμπτο πλαίσιο, για ένα αδίκημα για το οποίο ο Νόμος προβλέπει ποινή φυλάκισης δια βίου. Ενδεικτικά και μόνο θα παραπέμψουμε σε τρεις αποφάσεις, στις οποίες επιβλήθηκαν ποινές φυλάκισης εκτός του πιο πάνω πλαισίου.

Στην *Γενικός Εισαγγελέας ν. Ιωάννου (1999) 2 ΑΑΔ, 603*, ο Εφεσίβλητος μετέβη, έχοντας εντός του αυτοκινήτου του έμφορτο κυνηγετικό όπλο, στο προαύλιο της οικίας των συμπεθερικών του. Αφού πήρε στα χέρια του το εν λόγω όπλο, πυροβόλησε δύο φορές (διαδοχικά) από μικρή απόσταση προς το μέρος όπου βρίσκονταν τα συμπεθερικά του και ο υιός τους, ο οποίος ήταν νυμφευμένος με τη θυγατέρα του. Από τα πυρά του, πλήγηκαν και οι τρεις στόχοι των εγκληματικών του πράξεων. Η συμπεθέρα τραυματίστηκε θανάσιμα, ενώ ο σύζυγος της και ο υιός τους σοβαρά. Ο μεν σύζυγος έχασε το αριστερό και ο υιός το δεξιό μάτι. Στις κατηγορίες που αφορούσαν σε εκ προθέσεως πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης κατά παράβαση του **άρθρου 228(α)**, οι ποινές φυλάκισης των 4 ετών που επιβλήθηκαν από το Κακουργιοδικείο Λεμεσού, αυξήθηκαν σε 8 χρόνια.

Στην *Γενικός Εισαγγελέας ν. Ανδρέου (2008) 2 ΑΑΔ, 207*, ο Εφεσίβλητος περιέλουσε την παραπονούμενη με βενζίνη και αφού την καταδίωξε την πυρπόλησε με τον αναπτήρα του. Αντιμετώπισε κατηγορία στη βάση του **άρθρου 228(α) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154**. Πρωτόδικα του επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 7 ετών, την οποία το Εφετείο αύξησε σε 9 έτη.

Στην *Πισκόπου v. Δημοκρατίας (1999) 2 ΑΑΔ, 342*, για παρόμοιο αδίκημα επικυρώθηκε ποινή φυλάκισης 6 ετών. Εκεί μάλιστα συνυπολογίστηκε, κατά την επιβολή της ποινής, και η κάποια πρόκληση που ο δράστης είχε δεχθεί από το θύμα, στοιχείο που ελλείπει στη δική μας υπόθεση.

Και στις τρεις πιο πάνω υποθέσεις, οι δράστες κατά τη διάπραξη των αδικημάτων έδρασαν κάτω από συναισθηματική φόρτιση, συνεργάστηκαν με τις ανακριτικές αρχές και παραδέχθηκαν τη διάπραξη των αδικημάτων.

Να σημειώσουμε ακόμη ότι οι πιο πάνω υποθέσεις κρίθηκαν χρόνια πριν. Δυστυχώς, χρόνια μετά, αδικήματα που στρέφονται εναντίον της σωματικής ακεραιότητας του ατόμου, όχι μόνον δεν παρουσιάζουν κάμψη αλλά συνεχίζουν να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της εγκληματικότητας, κάτι που δικαιολογεί την επιβολή ακόμη πιο αυστηρών ποινών (*Μιχαήλ v. Αστυνομίας (1999) 2 ΑΑΔ, 577, Abunazha v. Δημοκρατίας (2009) 2 ΑΑΔ, 551* και *Hamisi Selmani κ.α. v. Δημοκρατίας, Ποινικές Εφέσεις αρ. 235/13 και 236/13, απόφαση ημερ. 5.10.2016*).

Δεν αγνοούμε πως στις πιο πάνω υποθέσεις τα κατάλοιπα των εγκληματικών πράξεων στα θύματα, ήταν κάπως πιο σοβαρά. Όμως αυτό δεν είναι πάντα καθοριστικό στη σοβαρότητα ενός αδικήματος. Όπως λέχθηκε στην υπόθεση **Πισκόπου** (πιο πάνω) οι συνέπειες εγκλημάτων βίας στα θύματα, συνιστούν μια από τις παραμέτρους που προσδιορίζουν τη σοβαρότητα τους. Εν πάση περιπτώσει, τα τραύματα από τους δύο πυροβολισμούς που δέχθηκε το θύμα και τα κατάλοιπα από αυτά, δεν ήταν ευκαταφρόνητα. Καταγράφεται στην ιατροδικαστική έκθεση κλινικής εξέτασης, ότι υπήρχαν πολλαπλά τραύματα από σφαιρίδια πυροβόλου όπλου στη ραχιαία χώρα, διασπορά σφαιριδίων διαστάσεων 34Χ35 εκ. στη ραχιαία χώρα, καλυμμένο εγκαυματικό τραύμα με πλήρη αποκόλληση επιδερμίδας στη δεξιά ωμοπλατιαία χώρα, τραύματα από σφαιρίδια στη δεξιά πλάγια τραχηλική περιοχή, στη δεξιά μεριά της γνάθου κλπ.. (Σχετικές είναι οι φωτογραφίες του θύματος ενώπιον του Κακουργιοδικείου, τεκ. 2). Το θύμα σε κατοπινό στάδιο θα χρειαστεί να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση για αφαίρεση των σφαιριδίων, αφού κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος εγκυμονούσε, και συνεπώς η επέμβαση δεν μπορούσε τότε να πραγματοποιηθεί. Περαιτέρω, συνεπεία των τραυμάτων του, έχει έντονο άλγος στην ωμοπλάτη,

δυσκολία στην κινητικότητα του ώμου, ενώ οι κινήσεις του ώμου είναι περιορισμένες και επώδυνες.

Ανεξάρτητα όμως από τα τραύματα και τα κατάλοιπα, εδώ οι περιστάσεις διάπραξης του αδικήματος και η πλήρης αδιαφορία του Εφεσίβλητου για τις συνέπειες των πράξεων του, καθιστούν την εγκληματική του δράση εξαιρετικά σοβαρή, και το έγκλημα που διέπραξε από τα σοβαρότερα του είδους (**Μιχαηλίδης ν. Δημοκρατίας (1991) 2 ΑΑΔ, 391**). Ορθά το Κακουργιοδικείο σημειώνει στην απόφαση του ότι «... οι συνέπειες του εγκλήματος του κατηγορουμένου ήταν προβλεπτές σε όλη την έκτασή τους».

Και η εξατομίκευση έχει πάντα τη θέση της. Όμως εδώ επιβάλλετο, υπό το φως όλων των πιο πάνω, η απόδοση αποτρεπτικού χαρακτήρα στην ποινή, όπως ορθά υπέδειξε ο ευπαίδευτος συνήγορος του Εφεσίου (Θεμιστοκλέους ν. Δημοκρατίας, Ποινική Έφεση αρ. 176/18 (Σχ. 202/18), απόφαση ημερ. 11.1.2019). Η επιβληθείσα από το Κακουργιοδικείο ποινή εξουδετέρωσε τόσο το στοιχείο της σοβαρότητας, όσο και το στοιχείο της αποτροπής. Ούτε δόθηκε η δέουσα βαρύτητα στους δύο σημαντικούς επιβαρυντικούς παράγοντες για τους οποίους έχουμε κάνει αναφορά πιο πάνω, δηλαδή στην εκδήλωση ακραίας

βίας εναντίον ενός ανθρώπου λόγω μιας επιλογής του, και μάλιστα εντός του οικογενειακού ασύλου του.

Η ποινή κρίνεται έκδηλα ανεπαρκής. Κρίνουμε ότι η αρμόζουσα ποινή, εξατομικευμένη στο βαθμό που να λαμβάνονται υπόψη οι μετριαστικοί παράγοντες και οι προσωπικές συνθήκες του Εφεσίβλητου, είναι ποινή φυλάκισης επτά (7) ετών.

Η Έφεση επιτρέπεται και η ποινή φυλάκισης αυξάνεται σε επτά (7) έτη.

Π. ΠΑΝΑΓΗ, Π.

Τ.Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Δ.

/ΕΑΠ.

